

Startnotitie: Sport- en beweegbeleid gemeente Renkum

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het opstellen van een nieuwe sportnota is opgenomen in het **coalitieakkoord gemeente Renkum 2018-2022 Zes dorpen, één Renkum** dat daarin als volgt is verwoord: “De sportverenigingen zijn voor Renkum van grote waarde. We willen deze verenigingen dan ook blijven stimuleren. Samen zijn we verantwoordelijk voor voldoende en goede faciliteiten, zodat onze inwoners in beweging blijven. We bekijken samen met de betrokken sportverenigingen of het overdragen van het beheer en onderhoud van de kernsportparken Wilhelmina en Bilderberg aan de verenigingen haalbaar en wenselijk is. We stimuleren de samenwerking tussen de sportverenigingen en zien graag zogenaamde omniverenigingen ontstaan. Ook gaan we voor vitale sportparken, door samenwerking tussen sportverenigingen en het onderwijs en welzijnsorganisaties te ondersteunen. We faciliteren de verenigingen bij het aanvragen van subsidie hiervoor bij de Provincie.”

Ook in de **Perspectiefnota 2018-2022 van de gemeente Renkum** is het opstellen van een nieuwe sportnota samen met inwoners, verenigingen en andere partners opgenomen.

Huidig sportbeleid

De kadernota en uitvoeringsnota ‘Sportief Verbinden’ dateren uit 2012 en zijn toe aan vernieuwing.

Ontwikkelingen sociaal domein

Sport en bewegen heeft een prominente plek gekregen binnen verschillende beleidsterreinen in het sociaal domein. Sport en bewegen bieden kansen en mogelijkheden om in te spelen op de grote opgave waar wij als gemeente voor staan. Sport is niet alleen een doel op zich, maar steeds meer een middel om diverse maatschappelijke doelen en gemeentelijke opgaven te realiseren. De ambitie en maatschappelijke doelen worden later in het proces vastgesteld.

1.2 Opdracht en centrale vraag

Wij gaan nieuw sport- en beweegbeleid ontwikkelen waarvoor verschillende fasen van de beleidscyclus worden doorlopen. Deze startnotitie is het vertrekpunt voor dit proces.

De centrale vraag van deze startnotitie luidt:

“Wat zijn de processtappen en beslismomenten om te komen tot nieuw sport- en beweegbeleid en op welke wijze ontwikkelt de gemeente het beleid samen met de belanghebbenden?”

2 Analyse

Voor een breed gedragen sportvisie moet er sprake zijn van samenhang, kwaliteit en interactie. Wij hanteren voor het opstellen van de sportnota uitgangspunten uit de volgende documenten:

- Coalitieakkoord gemeente Renkum 2018-2022 “Zes dorpen, één Renkum”;
- Perspectiefnota 2018-2022
- Kadernota “Sportief verbinden” en tussenevaluatie
- Begroting 2019
- Nationaal Sportakkoord- Sport Verenigt Nederland
- Brede Regeling Combinatiefuncties
- Kadernota en uitvoeringsprogramma Sociaal Domein
- Provinciaal beleid (Gelderland Sport! en Gelders Sportakkoord)
- Landelijke programma’s vanuit Ministerie van VWS en NOC*NSF/ sportbonden
- Recente sportnota’s andere gemeenten

Relevante maatschappelijke ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet en trends die invloed hebben op het sport- en beweegbeleid worden meegenomen in de totstandkoming van de nieuwe sportnota.

3 Visie en doelen

3.1 Huidige visie

De huidige visie is als volgt verwoord:

“Wij vinden het belangrijk om sport en bewegen als middel in te zetten en daarmee een bijdrage te leveren aan de maatschappelijke doelen op het gebied van onder andere participatie, sociale cohesie, leefbaarheid en gezondheid. Wij faciliteren en stimuleren mensen om (meer) te sporten en bewegen. Iedere inwoner kan uit oogpunt van gezondheid, vorming en ontplooiing op een verantwoorde wijze sporten.”

3.2 Tussenevaluatie kadernota ‘sportief verbinden’

Uit de tussenevaluatie in 2015 van de kadernota ‘sportief verbinden’ zijn de volgende aanbevelingen naar voren gekomen die daarna in de verdere uitvoering van het sportbeleid zijn meegenomen:

- Sport wordt ingezet als middel om bij te dragen aan de realisatie van verschillende maatschappelijke doelen binnen het sociaal domein. Sporten bevordert de gezondheid, maatschappelijke participatie en sociale cohesie en biedt sporters en vrijwilligers ontplooiingsmogelijkheden.
 - Inzetten op de verdere ontwikkeling van maatschappelijk betrokken sportaanbieders wat resulteert in een toename in het aantal sportaanbieders dat samenwerkt met andere lokale (sport)aanbieders en (maatschappelijke) instellingen om te komen tot een sporttak overstijgend aanbod, "vitale sportparken"(open clubs" en "open sportaccommodaties").
 - Stimuleren van een blijvende sportdeelname voor alle inwoners, met specifieke aandacht voor inwoners die nu nog niet sporten of bewegen en inwoners met een beperking.
-

- Innovatie in stimuleringsprogramma's zodat wij blijven aansluiten op de veranderende sport- en beweegvraag van doelgroepen. Het integreren van nieuwe sport- en spelvormen voor de diverse doelgroepen met gebruik van moderne communicatiemiddelen en onderzoek doen naar cofinanciering bij partners.
- De tariefstelling voor de gemeentelijke sportaccommodaties is transparant, heeft een relatie met de kostprijs en is in samenhang met de tariefstelling voor de niet gemeentelijke / verzelfstandigde sportaccommodaties.
- De verantwoordelijkheid voor het beheer en onderhoud van de buitensportaccommodaties Wilhelmina en De Bilderberg wordt duurzaam overgedragen aan de gebruikers. Toelichting: Sportparken Wilhelmina en De Bilderberg zijn basissportvoorzieningen en kunnen rekenen op een structurele bijdrage van de gemeente. De overige buitensportaccommodaties (Duitsekamp, Hartenstein en De Waaienberg) zijn geen basissportvoorzieningen en ontvangen geen gemeentelijke bijdrage voor de instandhouding van het sportpark.
- Een toegenomen bezetting en waardering voor sportaccommodaties.
- Een intensiever sportief medegebruik van de openbare ruimte.
- Er is aandacht voor lokale kracht, waarbij (lokale) sportieve evenementen door de gemeente actief worden gefaciliteerd.

3.3 Richting nieuw beleid

Het sporten en bewegen biedt kansen om doelen binnen het sociaal domein, gezondheid en de veranderende fysieke leefomgeving te realiseren. Daarnaast zijn demografische ontwikkelingen van invloed op het sport- en beweegbeleid.

Sociaal domein & sport en bewegen

Sport en bewegen kan helpen bij het realiseren van gemeentelijke beleidsdoelstellingen in het sociale domein, zoals bevorderen van de participatie van kwetsbare groepen en versterking van de leefbaarheid. Sport kan ook helpen kostenbesparingen in het sociale domein te realiseren, door bij te dragen aan het beperken van instroom van gebruikers voor regelingen. Bijvoorbeeld door stimuleren participatie in de sport (actief of als vrijwilliger) om hiermee sociaal isolement of depressie te voorkomen.

Volksgezondheid & sport en bewegen

Sport leidt tot positieve gezondheidseffecten. Sport en bewegen kan gericht worden ingezet om specifieke gezondheidseffecten te bereiken, zoals het verminderen van overgewicht onder kinderen. Sport en bewegen is een belangrijk middel om bij te dragen aan de doelen binnen het gezondheidsbeleid.

Fysieke leefomgeving & sport en bewegen

Met de komst van de Omgevingswet dienen gemeenten een omgevingsvisie op te stellen, met daarin aandacht voor het beweegvriendelijker maken van de omgeving. Het is daarom wenselijk dat er een samenhangende visie komt op ontmoeten, spelen, bewegen, actief recreëren en sporten. Het sportbeleid kan ook een bijdrage leveren aan de energietransitie door bijvoorbeeld gemeentelijke (sport)accommodaties te verduurzamen en sportaanbieders te stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen.

Demografische ontwikkelingen

De ontgroening en vergrijzing van de bevolking is van invloed op het sportbeleid. Met name als het

gaat om de planning van sportaccommodaties (buitensportcomplexen, sporthallen, gymzalen en zwembaden) is het belangrijk om rekening te houden met de groei, krimp, belemmeringen en (sport)behoefte van onze inwoners.

4 Beleidsthema's

Op de volgende thema's gaan wij ons richten:

- positieve sportcultuur, vitale en maatschappelijk betrokken sportorganisaties en -accommodaties;
- versterken van verbindingen tussen breedtesport en sociaal domein;
- gericht inzetten van sport- en beweegstimulering, met specifiek aandacht voor aangepast sporten;
- duurzaamheid als thema voor sportverenigingen;
- stimuleren bewegen in openbare ruimte;
- stimuleren van lokale en regionale sport- en beweegevenementen;
- aandacht voor sportieve prestaties van onze inwoners.

Wij zien de sportnota als kapstok voor de verdere invulling van het sport- en beweegbeleid voor de komende jaren: *wat* gaan we doen/bereiken binnen elke beleidslijn en welke (financiële) middelen zetten we daarvoor in? Vervolgens wordt dit concreet uitgewerkt in een afzonderlijk uitvoeringsprogramma. Daarin wordt ingegaan op de vraag *hoe* dat wordt gedaan en welke (financiële) middelen waarvoor worden ingezet. Hierbij wordt ook een relatie gelegd met het traject om de gemeentelijke begroting 'in balans' te krijgen. Ter informatie in de bijlage de Factsheet Sport uit 2018.

5 Proces

5.1 Beleidscyclus

Het ontwikkelen van sport- en beweegbeleid is een proces met verschillende fases waar diverse partijen bij worden betrokken. Op basis van de beleidscyclus beschrijven we hieronder per fase de activiteiten op hoofdlijnen en de beslismomenten.

Fase 1: Agenderen

In de eerste fase 'Agendavorming' verkennen wij de omvang van de opgave en stellen wij de opdracht vast.

Interne aftrap	januari	Opstellen startnotitie "Sport- en beweegbeleid gemeente Renkum"
Startnotitie	februari	De startnotitie beschrijft de systematische werkwijze om te komen tot sport- en beweegbeleid. Deze notitie wordt vastgesteld door college en raad. Belanghebbenden en betrokken partners worden geïnformeerd en opgeroepen om deel te nemen aan de bijeenkomsten en klankbordsessies.
Formele aftrap	maart	Na vaststelling door de college en de raad is dit de formele start waarbij alle betrokken partners worden geïnformeerd over het beleidsproces. Dit willen wij doen in de vorm van een sportcafé vanuit het Sport- en Bewegteam.
Klankbordsessies	april - juni	Wij gaan in gesprek met de belanghebbenden zoals inwoners, sportaanbieders, welzijnsinstellingen en het onderwijs. Wat zien zij als kans of bedreiging en hoe wenst men samen te werken in de verdere beleidsontwikkeling? Dit gesprek voeren we binnen de beschreven thema's en vraagstukken. Het doel is om zoveel mogelijk informatie op te halen voor een gedragen sportvisie. Hierbij zetten wij in op een interactief proces.

Fase 2: Ontwikkelen en besluiten

In de nieuwe sportnota staan de definitieve beleidsthema's en uitgangspunten voor het beleid. Dit is het resultaat van de input van belanghebbenden, een verdiepende analyse (o.a. naar de sportbehoefte inwoners) en onderzoek naar praktijkvoorbeelden ('Best Practices'). Het nieuwe sportbeleid wordt vastgesteld door de gemeenteraad. In de sportnota worden per thema de ambitie, maatschappelijke doelen, de beleidsvoornemens en -acties geformuleerd. Wij geven dus antwoord op de vragen:

- Wat zien wij met het thema gebeuren de komende jaren?
- Welk probleem gaan wij aanpakken?
- Wat willen wij bereiken?
- Wat gaan wij doen, en wanneer? En hoeveel mag het kosten?

Planning besluitvormingstraject sportnota

Adviesraad Sociaal Domein	22 oktober 2019
Jongerenraad	22 oktober 2019
College B&W	6 november 2019
Gemeenteraad	17 december 2019

Fase 3: Uitvoering 2020

Het vastgestelde beleid wordt geïmplementeerd door een uitvoeringsprogramma. Hierin staat beschreven hoe wij de doelen uit de sportnota in de komende jaren gaan realiseren. Het programma gaat dieper in op resultaten, activiteiten, samenwerkingspartners en middelen.

Fase 4: Evalueren

Een vast onderdeel in het proces is de monitoring tijdens het project en de evaluatie na afloop. Niet alleen om te controleren, maar vooral om te leren en te verbeteren. Hierbij hanteren wij indicatoren die relevant zijn om de resultaten te volgen voor de verschillende beleidsthema's waar sport en bewegen een bijdrage in heeft. In de beleidsnota wordt de monitoring en evaluatie verder uitgeschreven.

5.2 Rol gemeente

Bij het ontwikkelen en realiseren van beleid kan de gemeente verschillende rollen aannemen. De rol kan per onderdeel en per fase van de beleidsontwikkeling verschillen. Voor bepaalde onderdelen is de gemeente uitvoerder, facilitator of stimulator. Dit zal verschillen per thema / onderwerp.

Intern betrokken

- Wethouder Sport
- Manager Sociaal Domein
- Beleidsmedewerkers Sport
- Sport- en Beweegteam
- Team beleid Sociaal Domein
- Team Beheer Openbare Ruimte
- Team Ruimtelijke Ontwikkeling
- Team Bedrijfsvoering (financiën, communicatie)
- Adviesraad Sociaal Domein
- Jongerenraad
- College van Burgemeester & wethouders
- Gemeenteraad

5.3 Belanghebbenden

De toekomstige besluiten wat betreft sport- en bewegen zijn van invloed op een grote groep inwoners en sportaanbieders. De volgende belanghebbenden worden betrokken bij het beleid:

- Sport- en beweegaanbieders
- Exploitatiestichtingen
- Onderwijs
- Welzijns-maatschappelijke organisaties
- Gezondheidsorganisaties
- Bedrijven
- Bewonersplatforms
- Inwoners

Januari 2019
